

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Posudek vedoucí práce

Předkladatelka práce:	Lucie Hranáčová
Studijní program:	Učitelství pro základní školy
Studijní obor:	Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Název práce:	Vzdělávání perspektivou autistů a jejich rodin <i>Pohledy na vzdělávání v prostředí ZŠ běžné versus ZŠ speciální</i>
Vedoucí práce:	Mgr. Šárka Káňová, Ph.D.
Oponentka práce:	Mgr. Jiřina Ullmanová

1. CÍL PRÁCE A JEHO NAPLNĚNÍ

Autorka si pro zpracování své diplomové práce zvolila téma a výzkumný terén, který jí je již dobře znám, neboť t.č. pracuje na pozici třídní učitelky v ZŠ speciální určené pro žáky s PAS a jak píše, zvolené téma ji zajímá již od počátku studia pedagogické fakultě. Tento zájem byl na straně autorky práce patrný i v průběhu psaní diplomové práce. Zvolené téma „Primární vzdělávání autistických žáků“ považuji za aktuální a s ohledem na studovaný program za relevantní. Struktura práce je přehledná a obsahuje všechny základní kapitoly, které v práci tohoto typu očekáváme.

Zastřešující název práce „Vzdělávání perspektivou autistů a jejich rodin“ evokuje ve čtenáři očekávání, že půjde primárně o zkoumání perspektivy autistů, hned posléze se však v úvodu dozvídáme, že výzkumník se orientuje především na pohled rodičů a učitelů a očekávaná perspektiva autistů se v práci objevuje jen okrajově. Nastíněné výzkumné domény evokují v pozorném čtenáři domněnku, že nemusely být nastaveny bez zaujetí, naopak, že již předjímají výsledek, dost možná vycházející z autorčiny vlastní zkušenosti. Autorka na tento fakt byla již v době zpracovávání práce upozorňována. V práci dále postrádám širší vymezení, resp. konceptualizaci výzkumného problému a důkladnou operacionalizaci cílů práce. Právě tvorbě metodologického rámce by bývalo bylo dobré věnovat mnohem větší pozornost.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Kapitoly 1 – 4 mají povahu teoretického vymezení ústředního tématu autismu v kontextu vzdělávání a shledávám je za poměrně zdařilý kompilát odborných textů, byť relativně omezeného množství a převážně pouze od českých autorů. Co naopak postrádám je určitý přehled dosud poznaného, resp. alespoň stručné shrnutí současného stavu poznání v oblasti autorkou prováděného výzkumu formou rešerší odborných článků, výzkumných studií, atp.

Ke kapitole vztahující se k metodologii mám o poznání závažnější připomínky. Oproti v úvodu nastíněným výzkumným doménám, je v této části zúžen výzkumný problém pouze na oblast důvodů přestupu žáků s PAS ze ZŠ běžné do ZŠ speciální a zcela se tak vytrácí výše zmíněná perspektiva autistů. Výzkumný problém postrádá důkladnou konceptualizaci a není ani poskytnuta teoretická a argumentační základna. Výzkumný cíl by měl být vždy formulován infinitivem, nikoliv oznámením „provedení sondy“, což je možno považovat spíše za způsob provedení výzkumného šetření než za samotný cíl, kterými by v případě výzkumu mělo být něco zjistit, poznat, atp. Na druhé straně je v této části patrná, ve shodě s názvem práce, autorčina snaha prozkoumat vzdělávání žáků s PAS

v různých rovinách a v různých prostředí, v ZŠ běžné a v ZŠ speciální. Kapitola metodologie je přehledně členěna, nicméně mnohé z dílčích kapitol jsou vymezeny jen velmi okrajově a s oporou o velmi omezený počet metodologických zdrojů. Výzkumný soubor založený na výpovědi 2 žáků s PAS a 2 jejich rodinných příslušníků je s ohledem na typ práce na samé hranici přijatelnosti. Jistě k tomu přispěla v té době nepřehledná a nejistá situace týkající se pandemie Covid19. **Autorku žádám, aby se u obhajoby věnovala stručnému představení metodologie a mj. pak způsobu stanovení výzkumného vzorku.** Autorka využila několika výzkumných metod (rozhovor, analýza dokumentů, případová studie) a zmiňuje uplatnění tematické analýzy s pomocí otevřeného kódování.

V kapitole 6 a 7 nacházíme interpretaci výsledků, jejich shrnutí a zároveň doporučení pro praxi. Výsledky jsou předloženy přehledně, ale je zde patrný problém validity zjištění z důvodu velmi omezeného výzkumného souboru. Autorka své interpretace dokládá přímými pasážemi z přeepsaných rozhovorů, což onu výše zmíněnou přehlednost ještě zvyšuje, naopak nejsou uvedeny žádné kódy a výsledky tematické analýzy v podobě určitého strukturního modelu a nastínění vzájemných vztahů mezi kódy. Shrnutí je pouze nastíněno a bohužel má spíše minimalistickou a popisnou podobu. **Autorka by toto mohla napravit a představit svá zjištění v podobě ústředních kódů a vztahů mezi nimi u obhajoby.**

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Struktura práce je přehledná a obsahuje všechny základní kapitoly, které v práci tohoto typu očekáváme. V práci se neobjevují gramatické či stylistické prohřešky.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Autorka se věnovala tématu velmi aktuálnímu a s ohledem na studovaný program i vysoce relevantnímu. Prokázala dobrou orientaci v dostupné odborné literatuře, byť omezené mj. na české zdroje. Práce je přehledným způsobem strukturována. Zpracování metodologie, jakož i interpretaci výsledků hodnotím spíše na hranici přijatelnosti, ale celkově předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě s hodnocením:

DOBŘE
----

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY

- Komentáře a otázky jsou vyznačeny v textu tučně. Autorku prosím o vyjádření.

V Plzni dne: 31. 8. 2022

Mgr. Šárka Káňová, Ph.D.